اخبار فرهنگی

برگزاری کنسرت در یزد و مشهد بلامانع شد

برگزاری کنسرت در یزد هم در کنار شهرهایی مانند مشهد و قم، برای خوانندگان و اهالی موسیقی مشکل‌ساز بوده است، اما به نظر می‌رسد قرار است این مشکل تا حدودی حل شود

به گزارش ایسنا، باوجود مخالفت‌هایی که همواره برای برگزاری کنسرت در یزد وجود داشته است که در همین نوروز اخیر هم نمود یافت، «پرواز همای» که خود اخیرا با حواشی روبه رو بوده است، جمعه هشتم اردیبهشت در سالن تربیت معلم این شهر در دو سانس ۱۹:۳۰ و ۲۲:۳۰ به روی صحنه می‌رود.

به نظر می‌رسد که پس از استان خراسان رضوی این بار نوبت به یزد رسیده باشد؛ چراکه چندی پیش حجت اشرف‌زاده توانست در زادگاه خود «نیشابور» به روی صحنه برود و در کنار آن قرار است در خود مشهد نیز همزمان با عید سعید فطر جشنواره «امت ماه» برگزار شود.

قرار است در جشنواره بین‌المللی به نام «امت ماه» که از ۲۹ فروردین تا ۹ اردیبهشت در مشهد برگزار می‌شود، خواننده‌های داخلی و خارجی به روی صحنه بروند که خود این امر می‌تواند مهر تأییدی بر رفع ممنوعیت برگزاری کنسرت در مشهد باشد.

البته که با برگزار کنسرت در نیشابور انتظار می‌رفت مشهد هم در ادامه با جریان رفع ممنوعیت برگزاری کنسرت همراه شود.

اکنون باید دید که با این اقدامات در جهت رفع تابوی برگزاری کنسرت در برخی از شهرها، تا چه حد از برخوردهای منطقه‌ای در برگزاری کنسرت‌ها کاسته می‌شود؟

به هر جهت با پایان یافتن ایام ماه رمضان و وقفه چند روزه‌ای که در برگزاری کنسرت‌ها به علت فرا رسیدن شب‌ها قدر رخ داد، کنسرت‌ها باری دیگر به روی صحنه‌ها برمی‌گردند.

کنسرت‌های موسیقی که عمدتا طی ایام ماه رمضان به طور کلی متوقف می‌شدند، امسال با وعده‌ای که وزیر فرهنگ داد، تا چند روز مانده به شب‌های قدر همچنان برقرار بودند.

«پیله» ایرانی در کارولینا

فیلم کوتاه «پیله» به جشنواره‌ای در کارولینا راه پیدا کرد.

به گزارش ایلنا به نقل از روابط عمومی پروژه، فیلم کوتاه «پیله» به نویسندگی و تهیه‌کنندگی مهدی معمارزاده زنجانی و کارگردانی پوریا پروینی به سواحل کارولینا رسید.

این جشنواره در سال ۲۰۱۹ در کارولینای شمالی ایالت متحده راه اندازی و توسط کمیته پناهندگان و مهاجران ایالت و و شرکت فیلم‌سازی vervefilms برگزار می‌شود.

خلاصه داستان فیلم کوتاه «پیله»: اکرم محصور در پیله تنهایی خویش شاهد سرنوشت‌های تلخ است. این پیله پروانه‌اش رانگه نمی‌دارد...

عوامل این پروژه عبارتند از: نویسنده و تهیه کننده: مهدی معمارزاده زنجانی، کارگردان: پوریا پروینی - بازیگران: فاطمه میرزایی، مهرزاد نیکنام، اوانظری، خلیل صابریان، سودا رضایی مهر.

چهارمین دوره جشنواره خانه سواحل دور در ۲۳ جولای ۲۰۲۲ طی دو روز برگزار می‌شود.

آغاز به کار یک پردیس سینمایی جدید در تهران

پردیس سینمایی «پرده طلایی» در شهرک ولیعصر تهران آغاز به کار می‌کند.

مهندس شروین احمدی، مدیر این پردیس سینمایی در همین زمینه به ایسنا گفت: پردیس سینمایی «پرده طلایی» شامل ۹ سالن با ظرفیت ۹۵۰ صندلی است که از چهارشنبه ۳۰ فروردین ماه با اکران حدود ۱۳ فیلم روی پرده، فعالیت خود را آغاز کرد.

او ادامه داد: این پردیس بسیار شیک، مجهز و مدرن است که در جنوبی‌ترین نقطه تهران ساخته شده و تمام سالن‌های آن مجهز به پروجکشن فول اچ‌دی و سیستم صدای دالبی هستند.

او درباره ساخت این پردیس در شهرک ولیعصر توضیح داد: پدرم که سال‌هاست در کار سینماست ساخت این پردیس سینمایی را با هدف فرهنگ‌سازی برای جنوب شهر کلید زد.

«مارووین کارلسون»، در پیامی از ترجمه فارسی کتابش می‌گوید:

گشودن دریچه روش‌شناسی انتقادی به روی خوانندگان فارسی‌زبان

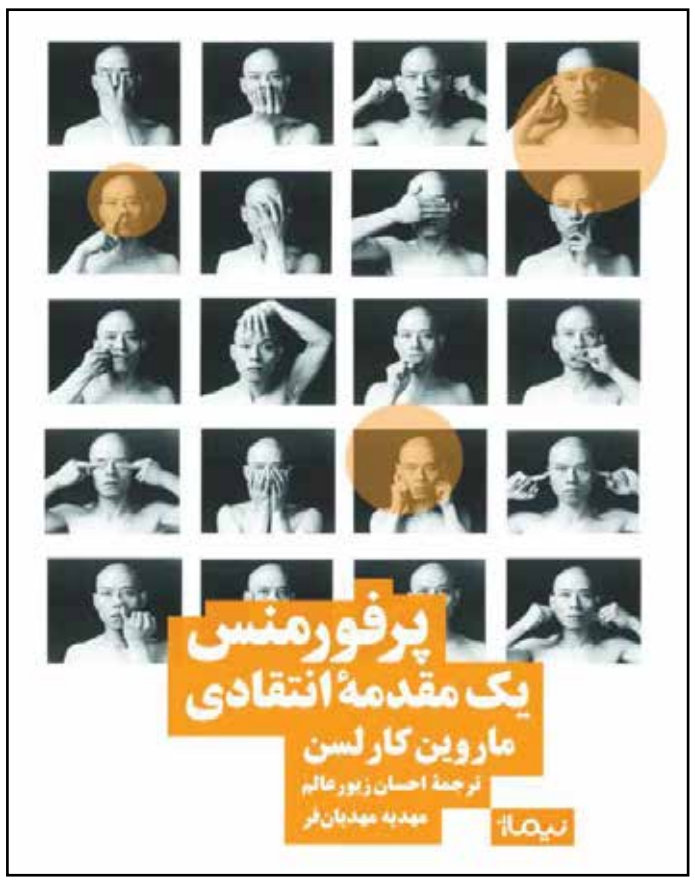

احسان زیورعالم

کرونا که جهان را در برگرفت، بسیاری از آدمیان در حصار ناخواسته قرنطینه با نوعی عصبیت روبه‌رو بودند: حالا باید چه کرد!؟ نه امکان بیرون رفتن وجود داشت و نه جایی برای بیرون رفتن. جهان بیرون امری محال شده بود. مگر آنکه به دور از چشم قانون جایی در طبیعت می‌یافتی که آن هم در برهه طولانی ناممکن بود. ورودی و خروجی شهرها مسدود بود و از همه مهم‌تر امکانات سفری به دل طبیعت برای هر کسی ناموجود. اگر هم امکانات مهیا می‌شد، در آن سوی ماجرا چیزی چشم‌انتظار مسافر نبود. تجربه شخصی من در سفر به قزوین چنین بود، حتی غذایی برای خوردن وجود نداشت. آدم‌ها به یکدیگر به دیده زامبی‌های خطرناک می‌نگریستند و چه بهتر که در همان حصار خانه بمانی و از نگاه‌های ظن‌آلود دیگری خلاصی یابی. نقاب‌های بر صورت، چشم‌هایی که دیگر فروغ نداشت و فاصله‌ای که هر گفتگویی را نهی می‌کرد، جهان ما را به نوعی گسست بشری سوق داده بود. در چنین شرایطی چه می‌شد کرد؟

همه چیز از یک پیشنهاد آغاز شد. علی شمس، دبیر بخش تئاتر انتشارات نیماژ خشنود از اولین همکاریمان پیشنهاد کتاب بسیار سختی داد، کتابی که جایش خالی بود و خواندنش نشان از نوعی بی‌سوادی عمومی در حوزه‌ای مهم در تئاتر بود: هنر اجرا یا آن‌طور که بیشتر مشهور است، پرفورمنس آرت. نام کتاب «مقدمه‌ای بر پرفورمنس: یک مقدمه‌ی انتقادی» بود و نویسنده‌اش استاد شناخته‌شده آمریکایی، پرفسور مارووین کارلسون بود که از قضا پژوهش‌هایی در حوزه تعزیه و نمایش ایرانی داشت که در آن زمان به فارسی ترجمه نشده بود. در زمان نگارش این نوشتار، پژوهش کارلسون توسط دو مترجم، به فارسی برگردانده شده است. کارلسون چهره مهمی از منظر نظریه و تاریخ تئاتر به حساب می‌آید. آثارش منابع مهم پژوهشی است و نوشتار سختش، او را به چهره‌ای ویژه تبدیل کرده است. زمان پذیرش ترجمه کتاب مشهورش، هیچ ارتباطی با او نداشتم. نه تلفنی و نه ایمیلی. دوست داشتم نظرش را درباره ترجمه فارسی بدانم و اگر پیام یا مقدمه‌ای دارد در ترجمه‌ام بگنجانم. با این حال این امکان ممکن نشد.

کرونا بود و ترجمه سخت کارلسون شاید یک چالش شیرین به حساب می‌آمد. کتاب چیزی نبود که بتوان در روزهای عادی زندگی به سراغش رفت. خلوتی و سکوت جهان این فرصت را فراهم کرده بود تمرکز بیشتری داشته باشی و با آگاهی از اینکه چیزی آن بیرون انتظارت را نمی‌کشد، دودستی به درون تمسک بجویی. کتاب ترجمه شد، شرایط زندگی برای بشر عادی شد و هنوز دسترسی برای رسیدن به مارووین کارلسون ممکن نشده بود. کتاب برای چاپ آماده می‌شد و من در تلاش برای یافتن او بودم. وقتی ناشر پیام داد کتاب به‌زودی رونمایی می‌شود دوست فرزانه‌ای از آن سوی مرزها حرف از کارلسون زد و من از کتابی که به‌زودی در کتابفروشی‌ها نمایان می‌شود. خانم یاسمن خواجه‌ای که خود استاد تئاتر است، میان من در مقام مترجم و کارلسون در مقام استادی شاخص ارتباطی شکل داد تا من بی‌واسطه از او بخواهم برای خوانندگان ایرانی کتابش پیامی بنویسد، پیامی که امکان چاپش در کتاب مهیا نشد و حالا در سطور بعد می‌توان این پیام را مطالعه کرد.

■■■

اهمیت روبه‌رشد مفهوم پرفورمنس آشکارا یکی از مهم‌ترین پیشرفت‌ها در مطالعات تئاتر مدرن غربی بوده است و هر آن کس که مایل به جستجوی این مطالعات است، باید در کی از مجموعه پیچیده معانی و کاربردهای آن به دست آورد، وظیفه‌ای که این کتاب به دنبال نشان دادن آن است. برخی ایده‌ها در مورد اهمیت اجرا شاید با این واقعیت مطرح شود که بخش خانگی مؤلف در دانشگاه شهر نیویورک اخیراً عنوان خود را از یک برنامه در تئاتر به یک برنامه در تئاتر و اجرا تغییر داده است، تغییری که تعدادی دیگر از برنامه‌های دانشگاهی انگلیسی‌زبان نیز اخیراً فراهم کرده‌اند.

تغییرات عمده در مطالعات تئاتر غربی این تغییر را تشویق کردند. نخست، اصطلاح تئاتر به شدت با نوع ویژه‌ای از تئاتر مرتبط است - تئاتر سنتی غرب که در آن بازیگران به شخصیت‌های حاضر در متنی از پیش موجود تجسد می‌دهند که به نثر است، نه به نظم. آن متن از پیش موجود به‌طور سنتی در این نوع تئاتر بر نمایش فیزیکی یا اجرا ترجیح داده می‌شود و بنابراین تأکید بر اجرا در پی دور کردن تئاتر از وابستگی آن به ادبیات است. با افزایش آگاهی در غرب نسبت به اشکال عمده اجراهای غیر غربی که به وضوح با تئاتر مرتبط هستند، مانند تعزیه ایرانی، اصطلاح تئاتر با همبستگی‌های ادبی آن، برای پرداختن به آنها ناکافی به نظر می‌رسید. در واقع، حتی فرم‌های موسیقی غربی. همانند اپرا، به‌طور سنتی نه در بخش‌های تئاتر، بلکه در بخش‌های موسیقی مورد مطالعه قرار می‌گیرند. بدیهی است مطالعه اپرا تنها به عنوان یک شکل موسیقایی، بخش اساسی آن را ساطع می‌کند، همانطور که مطالعه درام تنها به عنوان یک شکل ادبی چنین می‌کند. آنچه در هر دو مورد گم شده است، آگاهی از اجرا است و استفاده از آن اصطلاح به‌ویژه و به طرز قابل توجهی این ایده را گسترش می‌دهد که پژوهشگران تئاتر به چه نوع فعالیت‌های انسانی علاقه دارند.

پرفورمنس مفهوم بسیار مفیدی را در طیف وسیعی از مطالعات فرهنگی فراسوی مطالعات مرتبط با هنر - به‌ویژه در جامعه‌شناسی، مردم‌شناسی و زبان‌شناسی - اثبات کرده است و این کتاب مقدمه‌ای بر این گوناگونی استفاده‌ها از این اصطلاح، بررسی کارکردهایشان و روابط متقابل آنها را ارائه می‌دهد؛ اما تمرکز بر پرفورمنس در حوزه‌های بازنمایی فرهنگی و زیبایی‌شناختی باقی می‌ماند. در آنجا این اصطلاح، مشوق پژوهش علمی قابل توجهی در طیف گسترده‌ای از فعالیت‌های فرهنگی بوده است که از حوزه کاملاً محدود مطالعات تئاتر سنتی در غرب مستثنی شده‌اند و تنها به درام ادبی گفتاری در چارچوبی محدود مربوط می‌شود. پرفورمنس زمینه را برای فرهنگ عامه نادیده گرفته شده یا تحقیر شده، اشکال آمیخته فرهنگی و غیر ادبی و شاید مهم‌تر از همه، بیان هنری و فیزیکی در سایر ملل غنی در چنین بیانی مانند ایران گشوده است.

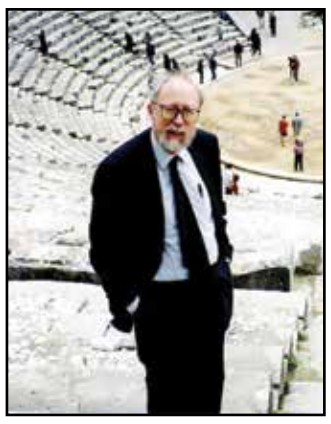

دغدغه اصلی این ترجمه، گشودن روش‌شناسی انتقادی به روی خوانندگان فارسی‌زبان است که عمیقاً بر نظریه تئاتر معاصر غرب تأثیر گذاشته است؛ اما به همان اندازه مهم است که این روش‌شناسی ابزار مهمی برای دانشجویان تئاتر ایرانی و غربی، برای درک و ارتباط بهتر با یکدیگر در مورد دیدگاه هنری خود و دیگری فراهم کند.

ادبیات

استاد زبان و ادبیات فارسی مطرح کرد

از غلط‌های مصطلح تا کتاب‌های درسی «مبتذل»

حسن انوری غلط‌های مصطلح را یکی از دوره‌های تغییر زبان می‌خواند و با اشاره به کتاب‌های درسی زبان و ادبیات فارسی، آن‌ها را مبتذل توصیف می‌کند.

این استاد زبان و ادبیات فارسی، فرهنگ‌نویس و پژوهشگر در گفت‌وگو با ایسنا درباره غلط‌های مصطلح اظهار کرد: هر زبانی نه تنها زبان فارسی، در معرض تغییر و تحول است و روز به روز تغییر می‌کند. این تغییر ابتدا به صورت غلط مصطلح ظاهر می‌شود مثلا از نظر تاریخی می‌گویند در زبان عربی باب «مُفاعَله» داریم، مانند مُصاحَبهٔ، مُجالَسهٔ ولی قرن‌ها پیش برای اولین بار یک ایرانی به جای «مُفاعَله» گفته «مُفاعِله» یعنی به جای مُجالَسهٔ از مُجالِسهٔ استفاده کرده و به جای «مُذاکَره» گفته «مُذاکِره». این تغییر که در وهله اول غلط بوده به غلط مصطلح تبدیل شده، مدتی غلط مصطلح بوده تا این که جای کلمه صحیح را گرفته و آن را از میدان به در کرده است. امروز هیچ فارسی‌زبانی نمی‌گوید مُذاکَره بلکه می‌گوید مُذاکِره.

او با بیان این که غلط مصطلح یک دوره از تاریخ تحول زبان است، توضیح داد: تغییر اول به صورت غلط مصطلح ظاهر می‌شود، اگر رواج پیدا کرد جای کلمه صحیح را می‌گیرد و اگر رواج پیدا نکرد یا از میدان به در می‌رود و یا به عنوان یک نمونه غیر معیار در زبان باقی می‌ماند، مثلا کلمه «یک» تحت تأثیر زبان انگلیسی، به نوعی به کاربرد نیمه‌معیار در زبان فارسی تبدیل شده است؛ «یک دانشمند بزرگ چنین می‌گوید»، «یک» در واقع نمونه غیر معیار است و باید بگوییم «دانشمند بزرگ چنین می‌گوید» یا «ابوعلی سینا یک دانشمند بزرگ بود.» این غیر معیار است و درست این است که بگوییم «ابوعلی سینا دانشمند بزرگ بود.»

انوری در ادامه گفت: البته گاه غلط نمی‌تواند به نمونه معیار تبدیل شود و همین طور در زبان باقی می‌ماند چنانچه از مشروطه به این طرف به تأثیر از زبان انگلیسی «یک» در زبان فارسی، به کاربرد تبدیل شده ولی همگانی نشده است و کسانی که درست می‌نویسند، ایرادی می‌گیرند.

این استاد زبان و ادبیات فارسی درباره مواجهه با غلط‌های مصطلح و این که آیا آن‌ها را بپذیریم و یا طردشان کنیم و به کار نبریم، گفت: ما باید این غلط‌ها را تذکر بدهیم. این‌ها کاربرد غیر معیار است یا اشتباهی است که مردم مرتکب شده‌اند و یا تحت تأثیر زبان‌های دیگر به‌ویژه زبان انگلیسی رایج شده‌اند. ما تذکر می‌دهیم و خودمان هم به کار نمی‌بریم.

او سپس بیان کرد: من قبل از انقلاب کتاب‌های ادبیات را از کتاب دوم دبستان تا سوم راهنمایی تدوین کرده‌ام. امروز که آن‌ها را می‌خوانم، می‌بینم همه موارد را رعایت کرده و غلط مصطلح به کار نبرده‌ام. فارسی‌ای که در کتاب‌های درسی گذشته هست، فارسی صحیح است و متأسفانه امروز معیارهای وارداتی را به کار می‌برند و ما هم هرچه می‌گوییم بعضی‌ها گوش می‌کنند و بعضی‌ها هم گوش نمی‌کنند.

انوری درباره کتاب‌های درسی زبان و ادبیات فارسی گفت: متأسفانه کتاب‌های درسی فعلی بسیار بسیار قابل انتقاد و حتی می‌شود گفت مبتذل هستند، مثلا در کتاب هفتم که برای دانش‌آموزان نوشته‌اند، داستانی با زبان و خط شکسته گذاشته‌اند؛ مثلا به جای «می‌گویند» نوشته‌اند «می‌گن» یا به جای «بنشین» نوشته‌اند «بشین». این زبان را در کتاب درسی دانش‌آموزان به کار برده‌اند و این غلط محض است. زبان شکسته غیر از زبان رسمی است و غیر از تهران در شهرهای دیگر کاربردی ندارد. زبان شکسته را مردم زاهدان و یا تبریز نمی‌فهمند در حالی که در کتاب درسی به کار برده‌اند. به کار بردن زبان شکسته، غلط محض و حاکی از نادانی نویسندگان است.

پرده نقره‌ای

«جنگ جهانی سوم» بهترین فیلم جشنواره استانبول شد

فیلم سینمایی «جنگ جهانی سوم» ساخته هومن سیدی موفق به کسب جایزه لاله طلایی بهترین فیلم از چهل و دومین جشنواره بین‌المللی فیلم استانبول در کشور ترکیه شد.

به گزارش ایسنا، چهل و دومین جشنواره فیلم استانبول در ترکیه به کار خود پایان داد و فیلم سینمایی «جنگ جهانی سوم» به کارگردانی هومن سیدی موفق به کسب جایزه لاله طلایی بهترین فیلم بخش مسابقه بین‌المللی این رویداد سینمایی شد.

ساخته هومن سیدی که نماینده رسمی سینمای ایران در شاخه بهترین فیلم بین‌المللی اسکار ۲۰۲۳ بود، پس از حضور موفق در جشنواره ونیز و کسب دو جایزه بهترین فیلم و بازیگر بخش افق‌ها، در سی و پنجمین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم توکیو، هشتمین دوره جشنواره فیلم جهان آسیا در لس آنجلس و جشنواره فیلم استکهلم سوئد نیز حضور موفقی داشت. همچنین در فهرست فیلم‌های جشنواره پالم اسپرینگز ۲۰۲۳ قرار گرفت و اخیرا هم سه جایزه اصلی بهترین فیلم، کارگردانی و بازیگر مرد (محسن تنابنده) را از جشنواره فیلم بلگراد در کشور صربستان دریافت کرد. این فیلم اخیرا از سی و هفتمین جشنواره فیلم فریبورگ سوییس نیز جایزه ویژه هیات داوران مسابقه اصلی و نیز تقدیرنامه هیات داوران جوان را کسب کرد.

«جنگ جهانی سوم»، ششمین فیلم بلند هومن سیدی پس از «آفریقا»، «سیزده»، «اعترافات ذهن خطرناک من»، «خشم و هیاهو» و «مغزهای کوچک زنگ‌زده» است و روایت «شکیب» یک کارگر روزمزد بی‌خانمان (با بازی محسن تنابنده) است که هرگز نتوانسته با از دست دادن همسر و پسرش در زلزله سال‌ها پیش کنار بیاید. در طی چند سال گذشته، او با یک زن کر و لال، به نام لادن رابطه برقرار کرده است.

امسال فیلم سینمایی «تفریق» از مانی حقیقی هم در بخش «بهترین‌های جشنواره‌ها»، «عروسک» به کارگردانی اصغر یوسفی‌نژاد، «عصب‌کشی» به کارگردانی امیر توده‌روستا و شش فیلم کوتاه از ساخته‌های مریم تفکری شامل «زخم غایب»، «کیف ایرانی»، «نظربازی»، «بخش‌هایی از یک نامه به کودکی که متولد نشده»، «من یک گناه پرشور مرتکب شدم» و «شعر و سنگ» در جشنواره استانبول به نمایش گذاشته شدند.

چهل و دومین جشنواره فیلم استانبول از ۷ تا ۱۸ آوریل (۱۹ تا ۳۰ فروردین) برگزار شد.

آتش جنگ جهانی سوم نمی‌خوابد!

فیلم سینمایی جنگ جهانی سوم، آخرین اثر هومن سیدی است که توانست در جشنواره‌های بین‌المللی بسیاری، جوایز متعددی کسب کند. این فیلم که قرار بود جزو اکران‌های عید فطر باشد، چندی پیش نسخه‌ای از آن در فضای مجازی منتشر شد و سرمایه‌گذاران فیلم در تلاش برای جلوگیری از انتشار آن بودند. حالا در روزهای اکران این فیلم محسن تنابنده که برای بازی در فیلم «جنگ جهانی سوم» جایزه بهترین بازیگر مرد در بخش افق جشنواره فیلم ونیز را به دست آورده از ممنوعیت استفاده از تصویر او و حتی نام هومن سیدی به عنوان کارگردان در بیلبوردهای تبلیغاتی شهری خبر داد.

جنگ جهانی سوم با سرمایه‌گذاری نماوا و نما آگهی تولید شده و در واقع این اولین بار است که یک پلتفرم پخش آنلاین به ساخت یک پروژه سینمایی و مهم وارد شده است و نام آن در عرصه‌های بین‌المللی شنیده می‌شود و این همچنین دومین همکاری سیدی و نماوا پس از مجموعه قورباغه است. پخش و عرضه این فیلم سینمایی در داخل کشور بر عهده «شایسته فیلم» است.